

Актуальні проблеми мовознавства Current Issues in Linguistics

Гонтар М. С.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Науковий керівник – канд. філол. наук, доц. Воскобойник В. І.

<https://doi.org/10.33989/pnpu.791.c3264>

Особливості англомовної лексики туристичної сфери

Англомовна лексика туристичної сфери відіграє важливу роль у процесі глобальної комунікації та взаємодії між культурами. Ця галузь характеризується використанням специфічних термінів, фраз та виразів, що забезпечують точне й ефективно передавання інформації.

Історія англомовної лексики у сфері туризму сягає періоду Великих географічних відкриттів, коли англійські мореплавці досліджували нові території. У XVIII-XIX століттях, з розвитком залізничного транспорту та організованих подорожей, з'явилися перші туристичні агентства, як-от знамените *Thomas Cook*. Це сприяло появі нових термінів, пов'язаних із плануванням маршрутів, бронюванням та обслуговуванням клієнтів. Після Другої світової війни, із розвитком авіації та масового туризму, англійська мова стала основною мовою міжнародного спілкування в туристичній галузі.

Розвиток будь-якої науки чи галузі знань неможливий без чітко обґрунтованої наукової термінології. Туристичне обслуговування в Україні, з огляду на історичні та соціальні чинники, значною мірою спирається на лексику, запозичену з інших мов. Найпоширенішою в туристичній сфері є

англійська мова (Fox, 2008), зокрема її спеціалізована лексика. Саме в цій термінології чітко простежується зв'язок між мовним розвитком, історичним контекстом і духовною культурою народу.

Метою нашого дослідження є аналіз лексико-семантичних особливостей туристичної лексики англійської мови. Відмінною рисою цієї термінології є її орієнтація як на професіоналів, так і на широке коло користувачів, що ускладнює розмежування між термінами та загальноживаною лексикою.

Туристична галузь в Україні значною мірою спирається на лексичний матеріал, запозичений з інших мов. З огляду на історичні та соціальні обставини, провідною мовою у сфері професійного туристичного спілкування стала англійська. Мова, а особливо її спеціалізований шар – термінологія, відіграє важливу роль у збереженні, відображенні та формуванні цивілізаційного досвіду. Спеціальна лексика, яка охоплює терміни з різних галузей знань, утворює окремий пласт словникового складу, що найбільше піддається цілеспрямованому впорядкуванню. Саме в ній найвиразніше простежується зв'язок мовного розвитку з історією матеріальної й духовної культури суспільства. Швидкий розвиток науки і техніки в наш час призвів до того, що понад 90% нових мовних одиниць у сучасних мовах становлять терміни зі спеціалізованої лексики.

Проблема визначення меж термінології туризму в науковій лінгвістичній літературі розглядається з різних позицій, які умовно можна поділити на два основні підходи – “вузький” та “широкий”. Прихильники “вузького” підходу вважають, що туристична термінологія охоплює лише ті спеціальні мовні одиниці, які безпосередньо позначають поняття туристичної галузі та мають у своїй семантичній структурі сталі семи на кшталт “туристичний”, “туристський”, “пов’язаний з туризмом”, “що стосується туриста”. Натомість представники “широкого” підходу трактують термінологію туризму ширше – як сукупність спеціалізованих слів, що охоплюють як ключові поняття туристичної сфери, так і лексичні одиниці, які опосередковано пов’язані з туризмом і можуть містити ймовірні семи типу “туристичний”, “пов’язаний з туризмом” (Прима, 2018).

Аналіз структурних типів лексичних форм у термінологічній лексиці розпочинається з розмежування двох основних категорій спеціалізованих одиниць. Усі терміни поділяються на терміни-слова (однослівні або моноксемні терміни) та терміни-словосполучення (багатослівні, багатокомпонентні або полілексемні терміни). Така класифікація базується на природному обмеженні мовної системи, яка не здатна створювати окреме слово для кожного окремого поняття.

Розглянемо лексико-семантичні туристичної лексики у “вузькому” розумінні термінології туризму.

1. Основні типи турів і види туризму включають:

- *agro tourism / agro tour* – *подорожі сільськогосподарського спрямування (агротуризм)*;
- *incentive tour* – *тури з метою заохочення (мотиваційні подорожі)*;
- *space tourism* – *подорожі в космос (космічний туризм)*;

- *extreme tours* – тури з елементами ризику (екстремальний туризм);
- *sustainable tourism* – екологічно свідомі подорожі (екотуризм);
- *self-guided tour* – подорож без супроводу гідів (самотійний тур);
- *package tour* – подорож за турпакедом (комплексна поїздка);
- *culinary tourism* – подорожі з кулінарною метою (гастрономічний туризм).

2. Фахівці туристичної галузі:

- *guide* – екскурсавод;
- *event manager* – координатор подій і корпоративних заходів;
- *travel agent* – спеціаліст з організації подорожей;
- *airport baggage handler* – працівник служби багажу в аеропорту;
- *tourist information center assistant* – консультант у центрі туристичної інформації;
- *sports therapist* – фахівець із спортивної реабілітації;
- *resort representative* – представник готельно-курортного комплексу;
- *air traffic controller* – диспетчер повітряного руху.

3. Готельне проживання:

- *standard room* – базовий номер у готелі;
- *net rate* – тариф без націнок і комісій;
- *reservation* – попереднє бронювання;
- *cancellation* – скасування броні;
- *to book* – зробити бронювання;
- *room facilities* – умови й оснащення номера;
- *limited-service hotel* – готель з обмеженим переліком послуг;
- *occupancy* – завантаження номерного фонду;
- *check-in* – процедура заселення;
- *prepaid room* – заздалегідь оплачений номер.

4. Ресторанний сервіс:

- *full board / American plan (AP)* – триразове харчування (повний пансіон);
- *à la carte* – замовлення страв за індивідуальним меню;
- *all inclusive* – система обслуговування «все включено»;
- *expediter* – працівник, який доставляє страви з кухні;
- *front-of-the-house manager* – менеджер з обслуговування гостей;
- *tip* – чайові (грошова подяка персоналу).

5. Транспортні послуги:

- *charge* – вартість послуги;
- *non-refundable (NRF)* – без можливості повернення грошей;
- *gate* – вихід на посадку (в аеропорту);
- *excess baggage* – надмірна вага багажу;
- *return ticket* – квиток в обидва кінці;
- *scheduled flight* – регулярний рейс;
- *cancellation fee / charge / penalty* – штраф за скасування поїздки.

6. Екскурсійне обслуговування:

- *itinerary* – маршрут або план подорожі;
- *to go sightseeing* – огляд туристичних пам'яток;
- *city guide* – гід по місту;

- *meeting point* – місце збору туристичної групи;
- *driver-guide* – водій, який також виконує функції екскурсовода;
- *shore excursion* – берегова екскурсія для туристів круїзів;
- *meet-and-greet* – зустріч гостей на місці прибуття;
- *hop-on hop-off tour* – автобусна екскурсія з можливістю виходу та повторної посадки.

Поділ туристичних термінів на окремі групи є умовним, оскільки багато з них можуть перетинатися між категоріями або бути використаними в різних контекстах. Так, наприклад, терміни *full board* і *B&B* можуть одночасно стосуватися як до розміщення в готелі, так і до ресторанного обслуговування. Аналогічно, слово *reservation* є багатофункціональним і застосовується у сферах готельного бронювання, харчування в закладах та організації екскурсій. (Прима, 2018, с. 62).

Отже, англомовна лексика туристичної сфери є динамічною та багатогранною. Вона не лише відображає сучасні реалії глобалізації, а й слугує важливим інструментом для покращення міжнародної комунікації. Знання цих термінів дозволяє туристам легше орієнтуватися в іншомовному середовищі та робить подорожі комфортнішими.

Література

- Прима, В. В. (2018) *Туристична термінологія : семантика і функціонування* : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т.
- Fox, R. (2008) English in tourism: a sociolinguistic perspective. *Tourism and Hospitality Management*, 14 (1), 13–22.

Mariia Hontar

Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University
Features of English Lexicon in Tourism Sphere

The article presents a semantic analysis of terminology in the tourism industry. Terminological units were grouped into seven lexical and semantic groups, united by common semantics and functional purpose: types of trips and tourism, tourism professionals, hotel accommodation, restaurant service, transport, excursions. Each group includes the corresponding lexical units.

Key words: *lexical and semantic groups, tourism, terminology, business tourism, term.*

Кирніс Н. І.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Науковий керівник – канд. філол. наук, доц. Воскобойник В. І.
<https://doi.org/10.33989/pnpu.791.c3265>

Лексико-семантичні характеристики готельної лексики

Готельний бізнес відіграє важливу роль для людства не тільки з точки зору подорожей, але й з точки зору покращення якості обслуговування та задоволення потреб найвимогливішого гостя. Однією із складових у забезпеченні якісного сервісу, на нашу думку, є вірне тлумачення та розуміння англійської готельної лексики. Саме тому, сьогодні серед сучасних досліджень стає актуальною проблема вивчення готельної лексики.